

Kuva: Rauno Ruuhijärvi

Luonnehdinta

Metsäluhdat ovat ohutturpeisia puustoisia soita, joille on luonteenomaista pintavesien eli puro-, joki- tai järveden pysyvä tai pitkäaikainen vaikutus. Erilaiset vedenpinnantasot vaihtelevat luontotyypillä pienipiirteisesti. Kuivemmat mätäspinnat keskittyvät puiden tyvien ympärille. Kosteammat väli- ja märimmät rimpipinnat sijoittuvat puiden väleihin ja ovat yleensä vallitsevia. Puusto on lehtipuuvaltaista, usein seka-puustoista. Vallitsevana puulajina on yleensä hieskoivu, paikoin myös terva- tai harmaaleppä. Pohjois-Suomessa myös kuusta ja mäntyä voi esiintyä seka-puuna. Pohjakerroksen sammalkerros on aukkoisen tai voi märimmillä paikoilla puuttua kokonaan. Kenttäkerroslajisto on monimuotoinen, ja muodostuu pääosin pintavesivaikutusta ilmentävistä ruohoista, heinistä ja saroista. Pensaskerroksessa esiintyy mm. pajuja.

Metsäluhtien luonnontilaisuuden kannalta olennaisia piirteitä ovat ojittamattomuus ja vesitalouden häiriintymättömyys (muun muassa pintavesivaikutuksen pysyvyys ja säännöllisyys, vesien määrä ja virtailut), erilaisten vedenpinnantasojen luontainen esiintyminen, lehtipuuvaltaisuus ja puustorakenteen luonnontilaisuus, tasaisen kostea pienilmasto sekä pintavesivaikutusta ilmentävien suolajien vallitsevuus.

Levinneisyys

Metsäluhtia tavataan yksittäisinä, pienialaisina esiintyminä lähes koko maassa pohjoisinta Lappia lukuun ottamatta. Esiintymät tunnetaan kuitenkin huonosti. Esiintyminen painottuu Etelä-Suomeen. Koivuvaltaiset metsäluhdat ovat laajimmalle levinneitä. Harvinaisempia ovat Etelä-Suomessa esiintyvät tervaleppäluhdat ja lähinnä vain Perämeren maankohoamisrannikolla esiintyvät harmaaleppäluhdat.

Nykytila ja uhkatekijät

Metsäluhtien säilyminen edellyttää säännöllistä ja voimakasta pintavesivaikutusta ja ylipäänsä vesitalouden häiriintymättömyyttä. Vesitalous häiriintyy herkästi paitsi itse esiintymään kohdistuneen, myös kauempana tehdyn ihmistoiminnan seurauksena. Ojitukset, vesirakentaminen, vesien säännöstely, purojen perkaukset, metsätaloustoimet ja rakentaminen ovat vähentäneet luontotyyppin määrää ja heikentäneet sen luonnontilaa. Myös esiintymän ulkopuoliset hakkuut voivat muuttaa luontotyyppin tasaista ja kosteaa pienilmastoa.

Luonnonsuojelulla ja metsäläillä pyritään suojelemaan osaa metsäluhdista ja myös metsänhoitosuosituksissa niiden turvaamista korostetaan. Luontotyyppin tilan parantamiseksi olennaista on myös ehkäistä ihmistoiminnan etävaikutuksia luontotyyppin vesitalouteen.